1. Natężenie zgonów opisuje funkcja

$$\mu_{x+t} = b \cdot e^{x+t}$$
 gdzie parametr $b>0$.

Dla jakiej wartości parametru b prawdopodobieństwo tego, że 30-latek przeżyje następne 10 lat, po czym umrze w ciągu kolejnych 5 lat, wynosi r, oraz prawdopodobieństwo $_{10}\,p_{30}=5r$.

(A)
$$\frac{\ln 5}{\ln 2 \cdot (e^{45} - e^{40})}$$

(B)
$$\frac{\ln 5}{2 \ln 2 \cdot \left(e^{45} - e^{40}\right)}$$

(C)
$$\frac{\ln 5 - \ln 2}{2 \cdot \left(e^{45} - e^{40}\right)}$$

(D)
$$\frac{\ln 5 - 2 \ln 2}{2 \cdot \left(e^{45} - e^{40}\right)}$$

(E)
$$\frac{\ln 5 - 2 \ln 2}{e^{45} - e^{40}}$$

2. Wyznacz jednorazową składkę netto w bezterminowym ubezpieczeniu na życie 25-latka z sumą ubezpieczenia 10 000 zł, płatną na koniec roku, w którym nastąpiła śmierć, jeśli wiadomo że:

(i)
$$v=0.9$$

(ii)
$$q_{24} = 0.00180$$
 oraz $q_{25} = 0.00160$

(iii)
$$(IA)_{24} = 0.64610$$
 oraz $(IA)_{25} = 0.68180$

Wynik zaokrąglij do dziesięciu groszy.

- (A) 352.60
- (B) 354.40
- (C) 355.80
- (D) 356.40

(E) 357.80

3. Na x-latka wystawiono polisę, która po 10 latach odroczenia daje 40-letnie ubezpieczenie na życie ze świadczeniem w wysokości 10, płatnym w momencie śmierci. Wyznacz wariancję wypłat z tej polisy według ich wartości na moment

- wystawienia polisy, jeśli: (i) natężenie zgonów jest stałe: $\mu_{x+t} = 0.05$,
 - (ii) natężenie oprocentowania wynosi $\delta = 0.05$.

(A)
$$25 \cdot \left(\frac{4}{3}e^{-1.5} - e^{-2} + 2e^{-6} - \frac{4}{3}e^{-7.5} - e^{-10}\right)$$

(B)
$$50 \cdot \left(\frac{4}{3}e^{-1.5} - e^{-2} + 2e^{-6} - \frac{4}{3}e^{-7.5} - e^{-10}\right)$$

(C)
$$25 \cdot \left(\frac{4}{3}e^{-2} - e^{-6} + \frac{4}{3}e^{-8} - e^{-10}\right)$$

(D)
$$50 \cdot \left(\frac{4}{3}e^{-2} - e^{-6} + \frac{4}{3}e^{-8} - e^{-10}\right)$$

(E)
$$25 \cdot \left(\frac{4}{3}e^{-1.5} - 2e^{-6} + \frac{4}{3}e^{-7.5} - e^{-10}\right)$$

4. Osobie 35-letniej wystawiono polisę na rentę dożywotnią, odroczoną na 30 lat, płatną w wysokości 100 złotych na początku miesiąca. Przy założeniu jednostajnego rozkładu zgonów w ciągu roku wyznacz jednorazową składkę netto, płatną w momencie wystawienia tej polisy, jeśli dane są:

(i)
$$A_{35}^{(12)} - A_{35} = 0.004212$$
,

(ii)
$$A_{35:\overline{30}|} = 0.06519$$
,

(iii)
$$\ddot{a}_{35:\overline{30}|} = 11.425$$
,

(iv)
$$d = 7.407\%$$
 $d^{(12)} = 7.672\%$ $\alpha(12) = 1.0005$ $\beta(12) = 0.4713$.

Wynik zaokrąglij do liczby całkowitej.

- (A) 513
- (B) 660
- (C) 807
- (D) 954

(E) 1101

5. W bezterminowym ubezpieczeniu na życie x-latka świadczenie w wysokości 1 zł wypłacane jest na koniec roku, w którym nastąpiła śmierć, a roczna składka $\pi_x = 0.02$ płatna jest dożywotnio na początku roku. Składkę tę skalkulowano tak, że zawiera ona, oprócz składnika netto, pewien narzut na ryzyko. Ilu co najmniej x-latkom należy sprzedać to ubezpieczenie, by z prawdopodobieństwem co najmniej 0.95 ubezpieczenie tej grupy x-latków nie przyniosło strat. Uwzględnij następujące informacje:

- (i) $A_x = 0.2$ oraz ${}^2A_x = 0.1$,
- (ii) d = 0.05,
- (iii) zastosuj aproksymację rozkładem normalnym, wiedząc że $\Pr\{U \le 1.645\} = 0.95$ gdzie $U \sim N(0, 1)$.
- (A) 20 (B) 21 (C) 22 (D) 23 (E) 24

6. Bezterminowa polisa na życie x-latka daje wypłatę 10 000 zł na koniec roku śmierci. Kupując tę polisę x-latek ma do wyboru dwa ekwiwalentne sposoby płacenia dożywotniej składki:

- (i) na początku każdego roku w wysokości 500 zł,
- (ii) na początku każdego miesiąca w wysokości π zł.

Wyznacz wysokość (podaj najbliższą wartość) π przy założeniu jednostajnego rozkładu zgonów w ciągu roku oraz stopie procentowej i=4%.

- (A) 41.43
- (B) 42.44
- (C) 43.45

- (D) 44.46
- (E) 45.47

7. Na 35-latka wystawiono terminową, 25-letnią, polisę na życie i dożycie z wypłatą 10 000 zł w momencie śmierci lub dożycia do 60 lat. Przez cały okres ubezpieczenia płacone są raz w roku, na początku roku, składki netto w wysokości 250 zł. Wyznacz (podaj najbliższą wartość) rezerwę składek netto na koniec 10 roku tego ubezpieczenia, jeśli dane są

 $A_{45:\overline{15}|}^{1} = 0.1$ $A_{45:\overline{15}|}^{1} = 0.3$ i = 5%

oraz obowiązuje założenie o jednostajnym rozkładzie zgonów w ciągu roku.

- (A) 850
- (B) 875
- (C) 920
- (D) 945

(E) 1010

8. Rodzice (25) i (35) wykupili dziecku (0) polisę posagową, dającą dziecku w wieku 20 lat wypłatę tylko wtedy, gdy będzie ono całkowitą sierotą. Oblicz prawdopodobieństwo zdarzenia, że dojdzie do wypłaty posagu, jeśli natężenie zgonów jest w tej populacji stałe i wynosi $\mu > 0$.

(A)
$$e^{-45\mu} + e^{-55\mu} - 1$$
 (B) $\frac{e^{-45\mu} + e^{-55\mu}}{2}$

(C)
$$e^{-20\mu} - 2e^{-40\mu} + e^{-60\mu}$$
 (D) $\frac{e^{-20\mu} - 2e^{-40\mu} + e^{-60\mu}}{2}$

(E)
$$\frac{e^{-45\mu} + e^{-55\mu} + e^{-100\mu}}{3}$$

9. W terminowym, 30-letnim, ubezpieczeniu na życie i dożycie dla osoby 40-letniej z sumą ubezpieczenia 1000, świadczenie śmiertelne płatne jest na koniec roku. Wyznacz (podaj najbliższą wartość) jednorazową składkę brutto, jeśli wiadomo że:

- (i) jednorazowa składka netto w tym ubezpieczeniu wynosi 300 zł,
- (ii) jednorazowe koszty związane z wystawieniem polisy wynoszą 8% sumy ubezpieczenia oraz 3% składki brutto,
- (iii) okresowe koszty administracyjne (ponoszone na początku każdego roku przez okres ważności ubezpieczenia) wynoszą 2% sumy ubezpieczenia,
- (iv) stopa dyskontowa d = 5%.

(A) 639.18 (B) 649.48 (C) 659.79 (D) 670.10

(E) 680.41

10. Dany jest plan emerytalny, w którym przejście na emeryturę następuje nie później niż w wieku 65 lat $\left(l_{65}^{(r)}=0\right)$. Obecna roczna płaca 30-letniego uczestnika planu wynosi 3000 zł i będzie rosła w sposób ciągły o 5% rocznie. Natężenie wypadania z planu przed osiągnięciem wieku emerytalnego opisuje funkcja

$$\mu_{30+t}^{(\tau)} = 0.05$$
 .

Wyznacz (podaj najbliższą wartość) aktualną wartość przyszłych składek uczestnika planu w wieku 30 lat, jeśli składki płacone są w sposób ciągły w wysokości 10% bieżącej płacy, a fundusz emerytalny osiąga stopę przychodów z lokat i=5%.

- (A) 4763.57
- (B) 4875.63
- (C) 4957.36

- (D) 5036.75
- (E) 5135.76

Egzamin dla Aktuariuszy z 7 grudnia 1996 r.

Matematyka ubezpieczeń życiowych

${\bf Arkusz\ odpowiedzi}^*$

Imię i nazwisko : .	Klucz odpowiedzi	
Pesel		

Zadanie nr	Odpowiedź	Punktacja⁴
1	Е	
2	С	
3	A	
4	A	
5	D	
6	С	
7	В	
8	С	
9	Е	
10	С	

11

^{*} Oceniane są wylącznie odpowiedzi umieszczone w Arkuszu odpowiedzi.

^{*} Wypełnia Komisja Egzaminacyjna.